

"העולם הזה" שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה:
 תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תאריך: 136 •
 מען מברקי: "עולמפרס" • מודפס ב"הרפוס החדש" בע"מ, תל-
 אביב, רח' בן-אביגדור • הפצה: "גד"מ" • גלופות: "צניקוגרפיה
 כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: ארי תבור • עורך
 תכנית: יוסי שנין • עורכת כיתוב: נורית יהוראי • ראש המינהלה:
 אברהם פוטין • מח' המודעות: רפי זכרונני • המוזיקה: "העולם הזה" בע"מ.

היה זה הוא, שער לעסקי משרד-
 הרתות בהר להלחים שרשרת ברזל שחסמה
 בשבתות את הכניסה לאותו קטע כביש
 המוליך להרציון שכונה בשם כביש ה-
 אפיפיר, משום שנסלל לכבוד ביקורו של
 פאולוס השישי בהר.
 בדיוק כמו ברחוב השומר בבני-ברק
 שבת אשר הוקם שלא כחוק ברחוב השומר

קיא ירי

מי רצח את פלומבו?

פרשת פלומבו: "העולם הזה" 1511
 לא נותקה עוד

בבני-ברק (העולם הזה 2079). יצר מיד
 קשר אוסטיאטיבי לקורבן שבת אחר, אשר
 מצא את מותו בצורה דומה לפני 11 שנים.
 דוד פלומבו (46) היה אדם שכל ירושלים
 הכירה. הגבר רחב הכתפיים ועב הוקן.
 שגולד בתורכיה ועלה לארץ עם משפחתו
 בגיל שלוש, היה מגיח כבלים ת-ת-קרקעיים
 מטעם הדואר עד שפרש מעבודתו והתמסר
 כולו לאמנות הפיסול.
 למרגלות הגלבוע ניצבת אנדרטה מעשה
 ידיו לזכר הללי מילהמת העצמאית. ביד
 ושם בירושלים התקין שערי ברזל אמנר-
 תיים. גולת הכותרת של יצירתו היתה
 יצירת שערי הברזל במישכן הכנסת.
 פלומבו עצמו לא זכה להשתתף בחנוכת
 מישכנה החדש של הכנסת בגבעת רם שם
 גמרו המבקרים את ההלל על יצירתו. חודש
 לפני החנוכה הרשמית של הבניין מצא את
 מותו בתאונה טראגית למרגלות הר-ציון.
 פלומבו התגורר בהרציון. את ביתו
 שם כבש במו ידיו, כאשר נכנס לדירה
 נטושה, שדמתה לאורווה עוובה, ניקה
 אותה, הרס בה קירות ועבר להתגורר בה
 עם משפחתו. עסקני משרד-הדתות שראו
 את עצמם כבעלי חוקה על הרציון ניסו
 אומנם לנשלו, אך לא יכלו לגבור על
 עיקשותו. הוא גר על ההר ושם גם יצר.
 כדי לא להסתכסך עם עסקני משרד-הדתות
 הקפיד פלומבו על שמירת השבת סביב
 ביתו. לעיתים קרובות היה מתעכב בשבת
 בבתי ידידים בירושלים וחוזר לביתו רכוב
 על קטנועו רק אחרי שיצאה כבר השבת.

באחת השבתות יצא פלומבו מביתו רכוב
 על קטנוע. כשמאחוריו יושב הצלם היריר
 שלמי דוד בורגר. היה זה כבר כמהצית
 השעה אחרי שיצאה השבת. שלא כהרצל
 עטיה וחברו דוד פטאו שהתנגשו בשרשרת
 השבת שברחוב השומר בבני-ברק מבלי
 שידעו על קיומה. ידע פלומבו על קיום
 השרשרת במרד הכביש. אבל הוא ידע
 שמסירים אותה מיד אחרי צאת השבת.
 אלא שבאותה שבת שכח מי שהיה ממונה
 על כך להסיר את השרשרת. פלומבו נתקל
 בה. נפצע קשה, מת אחר-כך בבית-החולים.
 מותו, באוגוסט 1966, עורר זעם נגד
 שומרי השבת שגרמו למותו. אלא שה-
 משטרה עברה או ביקשט על מה שנראה
 כרשלנות פלילית שגרמה לרצח. היא לא
 מצאה את האשמים, לא העמידה איש
 לדיון.

גרניט, בתו בת השמונה של פלומבו,
 כתבה או שיר שזיעזע את המדינה:
 "אבאיה אני כועסת / למה עזבתני /
 למה לא אמרת לי שלום / רצת רצת אל
 המוות / ואני לבד נשארת".

אבל הזעזוע לא גרם להפקת לקחים. 11
 שנה אחר-כך חזרה הפרשה על עצמה
 בדמיון נוראי. כאשר עימדנו בשבוע
 שעבר את הכתבה על מותו של הרצל
 עטייה, נטלנו לדינו את גיליון העולם
 הזה בו פורסמה הכתבה על מותו של
 פלומבו (העולם הזה 1511). היא היתה
 מועמדת בצורה יוצאת-דופן כשמעליה
 מתנוססת השאלה: "מי רצח את פלומבו?"
 ובתחתיתה התשובה: "שומרי שבת רצחו
 אותו".

במתכוון ובמודע עימדנו את הכתבה
 על רצח הרצל עטייה באותה מתכונת
 בדיוק, "מי רצח את הרצל?" התנוססה
 הכותרת מעליה. "הכטייה הדתית רצחה
 אותו!" היתה התשובה בתחתית הכתבה.

כאשר החק אורי אבנרי לפרסם את
 סידרת הכתבות שלו על מהפכת התרבות
 בישראל, שמצאה את ביטויה בבחירות
 האחרונות לכנסת. הוא חיפש אחרי דמות
 שתסמל את הטיפוס החדש של הצבר ה-
 ארץ-ישראלי שצמח מיד אחרי קום ה-
 מדינה. דמות כזאת נמצאה בגיליון ישן
 של העולם הזה מחודש מאי 1948. בגיליון
 העולם הזה (556), שדיווח על הקמת ה-
 מדינה התפרסמה המונתו של פלמ"חניק,
 איש חיות-הנגב, חובש כובע הגרב ובעל
 הזקן הפרוע. התמונה פורסמה מחדש
 כאיור לכתבתו של אבנרי שרתי לך ארצי
 (העולם הזה 2076).

כעבור כמה ימים צילצל אדם למערכת
 וזיהה את עצמו כמי ששימש במשך 29
 השנים האחרונות אחד הסמלים הבולטים
 של דור תש"ח. היה זה אליעזר ירימי,
 48. נהג משאית בטולל-בונה, נשוי ואב
 לשתי בנות. המתגורר כיום בווילה ברמת-
 אפעל שליד תל-אביב.

ירימי, דור חמישי בארץ, יליד תל-
 אביב, התגייס לפלמ"ח כשהיה בן 15

ירימי 1948
 "חיות הנגב" -

ירימי 1977
 באו העירה -

עבדנו שבועיים במשק ללא תשלום. אז
 הוקמה שרשרת ישובים בנגב וחיפשו מת-
 נדבים לשמירת קו המים. זה היה אתגר.
 "הזהירו אותנו שהנגב זה ים של ערבים.
 אבל מי פחד אז? כדי שנוכל לשאת
 נשק באופן רשמי התגייסתי למשטרת
 הישובים העבריים והצטרפתי למשק משמר
 הנגב. יחד עם חברים אחרים הייתי ב-
 משמרי-הנע ששמר על צינור המים.
 זאת היתה היחידה שכונתה לראשונה
 בשם חיות-הנגב, שם שהודבק לאחר-מכן
 לכל אלה שלחמו בדרום.

ירימי משרת עד היום במילואים בצה"ל.
 נטל חלק בכל מילחמות המדינה. אחרי
 שהשתתף בכיבוש אילת הוא החליט לקשור
 את עתידו בקיבוץ. מתוך רצון להמשיך
 ולחיות עם החברה שלחם עימם בפלמ"ח.
 הוא הצטרף לקיבוץ יפתח בגליל. אחרי
 תקופה קצרה עבר לעבוד במזכירות הי-
 קיבוץ.

"אבל כשהייתי חוזר למשק ורואה את
 המריבות בין החברים הרגשתי רע." הוא
 מספר, "אצלי החברות והמדינה היו מעל
 לכל ריב. לא סבלתי את המריבות שהולידו
 את הפילוג בין הקיבוץ המאוחד והאיחוד.
 עזבתי עם הרבה צער וכאב."
 הוא בא העירה ומאו הוא עובד כנהג
 משאית. הוא חוקק מפוליטיקה, מתגעגע
 אל הימים הטובים בפלמ"ח: "אלה לא
 היו רק פלוגות-מחץ. זה היה גורם מלכד
 שקשר את כל האנשים בקשר מיוחד. זה
 נתן לנו תרבות מסוימת. היתה אז מטרה.
 היום יש כבר הכל. אין למה לשאוף ולה-
 לחם. יש אומנם אתגרים אבל לעומת מה
 שהיה פעם הכל מוגש על מגש."
 דברי אליעזר ירימי, היית-הנגב שאחרי
 30 שנה נחשפה מאלמוניותו.

הדתיים רצחו אותו!
הכפייה
פרשת עטייה: "העולם הזה" 2079
 השלשלת --

בלבד. הוא זיף את גילו, התחזה כמבוגר
 כדי שיגייסוהו. השבוע נזכר ירימי כיצד
 הצטרף אל חיות-הנגב: "שלחו אותי ל-
 הכשרה המגויסת שבקיבוץ אשדות-יעקב.
 היינו מתאמנים שם שבועיים ובתמורה

תמי